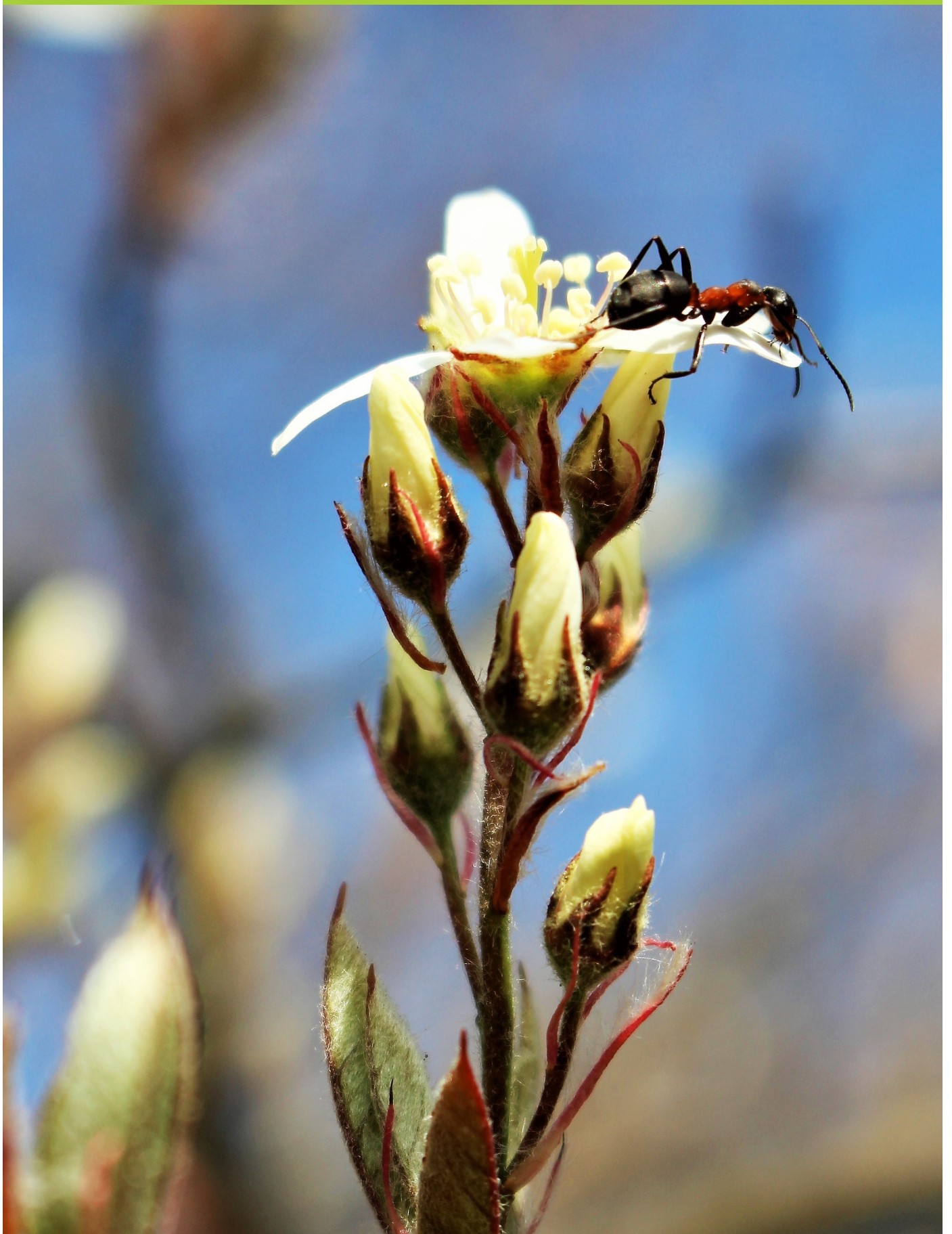

De Bimd

Ledenblad IVN Laarbeek

jaargang 46 - 2023 nr. 3

Beleef de natuur

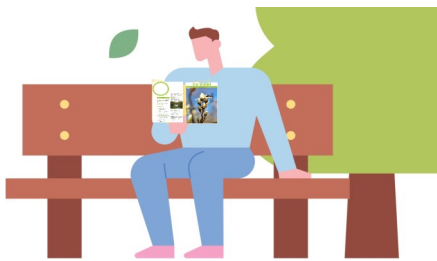
Op de omslag: Mier op bloesem krentenboompje
Foto: Geri Marinussen

Kopij voor blad 46-4
Graag vóór 20 november 2023
e-mailen naar redactie@ivnlaarbeek.nl

Van de redactie

Dat het klimaat verandert, is wel duidelijk: heftige regenbuien en koelte worden afgewisseld door haast tropische hitte. Als we het laatste rapport van de Wageningen Universiteit over de Kritische Depositie Waarde moeten geloven, staat de natuur er in ons land nog slechter voor dan we al dachten. Dat er iets moet gebeuren is duidelijk. Duurzaamheid, stikstofcrisis en bestaanszekerheid zijn woorden die dagelijks in het nieuws verschijnen. Hopelijk komt er dan ook een daadkrachtige regering.

In deze uitgave komen we ook diverse termen tegen: duurzaam koken in de Week van de Duurzaamheid, het tegengaan van het gebruik van pesticiden, samenwerking bij IVN als een magnetisch veld, genieten van de mooie natuurtuin door onszelf en andere IVN'ers, door mensen met een beperking, door kunstenaars, kortom iedereen is welkom. Onze schitterende natuurtuin is zeker wel een voorbeeld voor hoe het eigenlijk zou moeten met onze Nederlandse natuur. En intussen zit je heerlijk op een bankje en lees je ons gevarieerde natuurblad De Bimd.

Colofon

Ledenblad De Bimd
Uitgave van IVN Laarbeek
September 2023 nr. 46-3
www.ivnlaarbeek.nl
www.facebook.com/IVNLaarbeek
www.instagram.com/ivnlaarbeek/

Bestuur IVN Laarbeek:
Voorzitter: Han Konings
voorzitter@ivnlaarbeek.nl
tel. 06 14 754 080

Secretaris: Marleen Verboven
secretaris@ivnlaarbeek.nl
tel. 0492 381 165

Penningmeester: Marjolein Manusev
penningmeester@ivnlaarbeek.nl
bankrek. NL77 RABO 012 891 6907
tel. 06 38 788 722

Overige bestuursleden:
Klaas Althuizen
Ben van Noordwijk

Redactie:
Anneke en Ton op den Buijs
redactie@ivnlaarbeek.nl

Drukkerij Grafic Image, Beek & Donk

Over De Bimd en IVN Laarbeek

De Bimd is het verenigingsgebouw van IVN Laarbeek, aan de Beekseweg 3, 5735 CB Aarle-Rixtel. Ook de prachtige natuurtuin rondom dit gebouw en het ledenblad dragen deze naam. De officiële naam van IVN is Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid.

Vanuit het duurzame gebouw, dat onlangs officieel is geopend, worden de meeste activiteiten georganiseerd. IVN laat jong en oud beleven hoe leuk, gezond én belangrijk natuur is, met natuuractiviteiten, cursussen, projecten, ledenwandelingen, lezingen enz.

Onlangs is er een nieuwe folder verschenen over ons IVN. Daarin lees je van alles over de werkgroepen en hun werkzaamheden. Deze folder ligt in het gebouw en bij het infopaneel van de Natuurtuinwandeling. Je mag hem gratis meenemen.

Uitgebreide informatie over het landelijk IVN vind je op de website: www.ivn.nl

En voor IVN Laarbeek: www.ivnlaarbeek.nl

Wil je lid worden van IVN Laarbeek? Meld je dan aan op deze site.

Kijk ook eens op onze Facebook-pagina:

www.facebook.com/IVNLaarbeek

Het is mogelijk om IVN Laarbeek te sponsoren. Dat kan op vrijwillige basis, of door IVN Laarbeek op te nemen in jouw testament. Maar ook door het plaatsen van een advertentie in ons blad De Bimd steun je onze vereniging. Kijk op de website of neem contact op via:

E-mailadres: secretaris@ivnlaarbeek.nl

Training 'Natuur doet je goed'

IVN Brabant organiseert een training voor IVN'ers, die als vrijwilliger of als mantelzorgers dementerende ouderen willen begeleiden.

De training staat in het teken van natuurbeleving en wordt gehouden op 2 middagen, op dinsdag 17 oktober en dinsdag 7 november van 13.15 tot 16.30 uur op het terrein van Groendomein Wasven, Celebeslaan 30 te Eindhoven.

Deze training is gratis. Lees meer op de website van ivn:

www.ivn.nl/provincies/noord-brabant/natuuractiviteiten

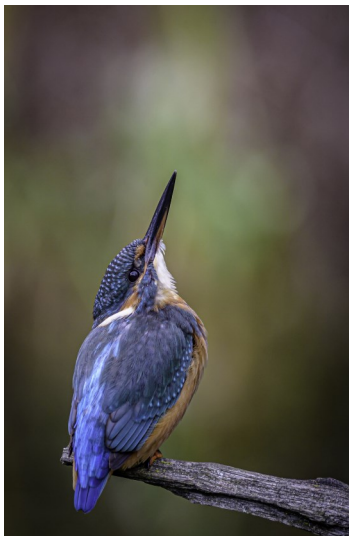
Inhoud

- 2 Van de Redactie / Colofon / Inhoud
- 3 Ontdek Laarbeek app / Natuurtuin De Bimd
- 4 - 5 Liefde voor natuur en fotografie
Geri Marinussen
- 6 - 7 Ben Swinkels neemt afscheid
- 8 Koen Brand: Welke boom is dit?
- 9 Plantaardig koken met Marrit
- 10 - 11 De jonge natuuronderzoekers
- 12 - 13 Heksencollectief gaat met deeltijdpensioen
- 13 Maak van Oei-gedrag geen Oei-gedrag
- 14 Waar blijft de tijd?
- 15 IVN, een magnetisch veld
- 16 Kortom
- 17 Kookworkshops / Koninginnepage
- 18 Perfecte plaatje van de donderdagavondgroep
- 19 Lezingen in De Bimd
- 20 Agenda

Beleef de natuur

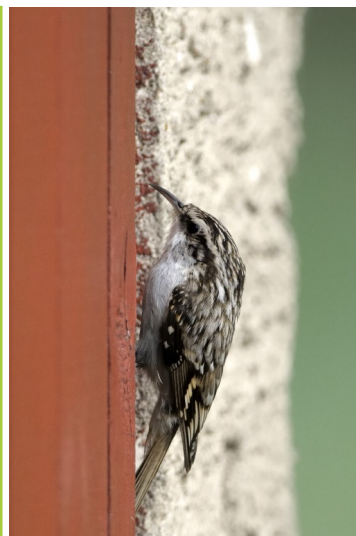

De Ontdek Laarbeek app

De Ontdek Laarbeek-app is een app die mensen aanspoort om in Laarbeek te gaan fietsen, wandelen en op avontuur te gaan.

Er staan routes op die bezoekers aan onze gemeente leiden langs de mooiste plekken van Laarbeek. De app is een initiatief van de gemeente Laarbeek en wordt gesteund door Toeristisch Laarbeek en het Ondernemersfonds.

IVN heeft de gemeente gevraagd de app uit te breiden met de Vogelpadroute in de Groene Long en de Natuurtuinroute bij gebouw De Bimd. Je kunt de app downloaden in de App store en in de Google Play store.

Wandelroute door IVN Natuurtuin De Bimd

Door een gedeelte van de Natuurtuin loopt een prachtige route, die uit 2 gedeeltes bestaat: één vrij toegankelijke route, aangegeven met groene paaltjes. Deze, op de kaart geel gemarkeerde route is het hele jaar vrij toegankelijk.

Het tweede deel is binnen het afgesloten terrein van het IVN-gebouw. Deze route kun je alleen op afspraak, onder begeleiding van een gids, doen. Het gebied is kwetsbaar en gevoelig voor verstoring. Daarom dienen wandelaars op de paden te blijven en geen honden en fietsen mee te nemen.

Rondleidingen

Elke vierde zondag van de maand wordt er door een natuurgids een rondleiding verzorgd. Deze start om 9.30 uur bij het IVN-gebouw en duurt ongeveer twee uur.

Je hoeft je voor deze wandeling niet aan te melden. Deelname en koffie na afloop zijn gratis maar een vrijwillige bijdrage voor het onderhoud wordt op prijs gesteld.

Groepsrondleidingen door gidsen van IVN Laarbeek zijn mogelijk op afspraak. Tijdens de wandeling is er aandacht voor flora, soorten nestkasten en diverse landschapselementen. Meld je aan op

evenementenwerkgroep@ivnlaarbeek.nl

1. Gebouw De Bimd
  2. vijver
  3. Laarbeekersbos
  4. Tiny Forest
- wandelroute
  - water
  - afgesloten terrein
  - houtsingel
  - botanische hooilandrand

Bijzondere elementen

- voedselbos
- vinderweide
- diverse poelen
- blote voetenpad
- boomgaard met bijzondere, oude fruitrassen

Liefde voor de natuur en fotografie

Liefde voor de natuur en fotografie heb ik al mijn hele leven in me. Maar toch pas sinds een kleine twee jaar ben ik lid van IVN en sinds begin dit jaar lid van fotoclub Kieknou. Altijd druk bezig geweest met mijn werk, mijn gezin en de hobby's badminton, zingen, wandelen en koken. Als het enigszins kon met het fototoestel bij me. Tijdens het wandelen was dit niet altijd voor iedereen leuk want ik moest natuurlijk vaak stilstaan en fotograferen onderweg. In de loop der jaren werden de vakantiefoto's alleen nog maar foto's van de natuur.

1. Robertskruid
Geranium robertianum

Vorig jaar bezocht ik voor het eerst de fototentoonstelling van Kieknou en dacht meteen: dit wil ik ook. Vanaf begin dit jaar ben ik lid van deze club. Het is fantastisch om te zien hoe divers de leden zijn en ook hun fotografie. De een heeft voorkeur voor vogels, de ander voor bloemen of voor beestjes of voor landschappen.

Weer anderen zijn juist geïnteresseerd in macrofotografie. De natuur is ook zeer divers. Er is dus voor iedereen wat wils.

2. Bloemknop van Zinnia

Wat past er nu het meest bij mij? Ik had altijd al een lichte voorkeur voor bloemen en voor macrofotografie. Foto 1, 2 en 6 zijn van enkele jaren terug. Macrofotografie is echt heel bijzonder. Je krijgt dingen te zien die je met het blote oog bijna niet kunt waarnemen.

Tekst en foto's:
Geri Marinussen

3. Klein dooiermos

4. Bekertjesmos

Omdat mijn man Giel de natuurgidsenopleiding doet met een persoonlijke opdracht over korstmossen, zijn we in verschillende gebieden op zoek gegaan naar deze korstmossen. Er zijn hier in Nederland alleen al 650 verschillende soorten. Die hebben we natuurlijk nog lang niet altijd gevonden maar toch wel al een heel aantal.

6. Slangenkruid

5. Lucifermos

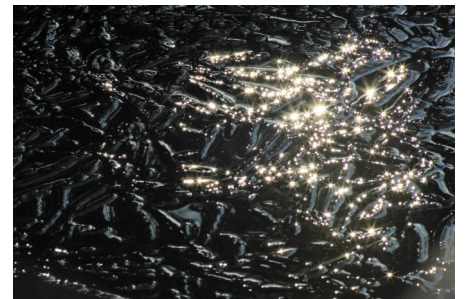
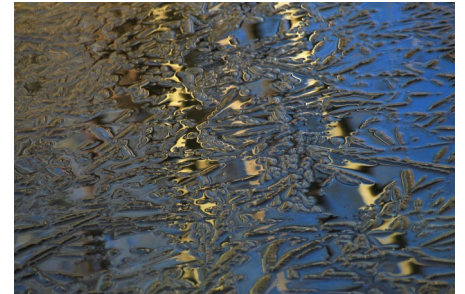
Eens in de twee maanden hebben we bij Kieknou een opdracht met een thema. Dat nodigt uit om ook eens andere dingen te gaan fotograferen. Onze volgende opdracht heeft als thema 'kleurrijk'. Terwijl ik dit schrijf zitten we in twee zeer grijze weken van de zomer en heb ik nog geen foto hiervoor kunnen maken.

Op maandagochtenden komen we met een aantal mensen samen bij De Bimd en fotograferen we in ons eigen gebied. Heel fijn want we leren zo veel van elkaar en daarnaast is het supergezellig.

Zo kwam ik op een koude dag in februari in de mist naar De Bimd en zag het zandpad met de knotwilgen vanaf 'het spookhuis'.

De sloten in de Bimd waren allemaal half bevroren en de zon kwam geleidelijk aan door de mist op. Het leverde echt hele mooie foto's op.

Ik hoop nog lang bij deze club te kunnen zijn. Zowel bij de fotoclub als bij IVN Laarbeek om nog veel te leren en samen fijne natuurbelevingen te hebben. En natuurlijk om heel veel mooie foto's te maken.

Wie komt helpen bij de boomfeestdagen?

Van maandag 23 oktober tot en met vrijdag 10 november organiseert IVN Laarbeek boomfeestdagen voor de leerlingen van groep 6 van de Laarbeekse basisscholen. Elke klas komt één morgen naar De Bimd. Het programma begint met een powerpointpresentatie. Daarna maken we vijf groepjes. Iedere groep doet een aantal activiteiten die met bomen te maken hebben, zoals het meten van de lengte en dikte van een boom, luisteren naar de boomsapstroom, zoeken naar de jaarringen. We doen zoveel mogelijk buiten als het weer het toelaat.

Hiervoor zijn veel vrijwilligers nodig!

Wie zoeken we?

We zoeken vrijwilligers die op één of meer ochtenden beschikbaar zijn.

Mensen die aan deze kinderen het verhaal van de boom willen vertellen.

Enthousiasme is daarbij veel belangrijker dan kennis.

Meld je aan bij
Wilma Martens

wilmamartens@onsbrabantnet.nl

Wat bieden we?

Je krijgt een informatiebijeenkomst in de Bimd waarin we alle activiteiten uitleggen, zodat iedere vrijwilliger vooraf precies weet wat de bedoeling is.

We zorgen ook voor 'praatpapieren' bij de activiteiten om je te ondersteunen.

Je kunt voor één of meer activiteiten kiezen.

**Doe mee aan
deze leerzame
en gezellige
activiteit!**

Ben Swinkels neemt afscheid

Het zou maar voor een jaar zijn. Om IVN Laarbeek in de gelegenheid te stellen een nieuwe voorzitter te zoeken. Het werden vijf jaren. Vijf tropenjaren. Met de renovatie van het verenigingsgebouw, de crowdfunding, de contacten met Gemeente Laarbeek en Blauwe Schut, de coronatijd, de oprichting van de Beleidsgroep en de Natuurschool. Op deze zonnige middag in juli praat de redactie met Ben over de afgelopen vijf jaren en kijken we naar de toekomst van de natuur en van IVN Laarbeek.

“Toen ik ja had gezegd, bleek dat er een patstelling bij de renovatie van het gebouw was ontstaan. Het geld was op. De demotivatie tussen bestuur en bouwgroep was groot. Het bestuur wilde een begroting opstellen voor een langere termijn, maar dat kwam niet van de grond.” Er werd een projectgroep opgericht om een crowdfundingactie te starten. Ben ging met een klein groepje naar Tilburg om er een cursus voor te volgen. “Op de terugweg zeiden we tegen elkaar: we gaan gewoon beginnen en we zien wel.” De actie leverde uiteindelijk 23.000 euro op. “Toen kregen we de coronatijd. Er mocht alleen buiten gewerkt worden. Adrie Beekmans ging overal gratis stenen halen. Door corona hebben we nu een prachtige bestrating.” De lockdown maatregelen zorgden voor behoorlijk wat vertraging. “Toch hebben we een deadline voor de opening gesteld. We wilden dat voor de sponsoren en subsidieverstrekkers. Ik ben er trots op dat we, ondanks de coronamaatregelen, de renovatie in relatief korte tijd rond hebben gekregen.”

“Ik heb het met veel plezier gedaan”

Natuurschool

Enorm trots is Ben op wat de natuurwerkgroep gepresteerd heeft. “Gilde Blauwe Schut had naast het IVN-terrein gronden in bezit. Ze wisten niet wat ze er mee moesten doen. IVN heeft het beheer gekregen. We hebben de Stila-regeling en subsidies kunnen gebruiken. Er is iets heel moois tot stand gekomen.”

Dat moois wil Ben graag vaker gebruiken. “We beschikken over allerlei facetten natuur rond het gebouw. Maar in het gebouw en die mooie natuurtuin zijn nog te weinig activiteiten.” Het is de grote wens van Ben dat andere verenigingen die betrokken zijn bij de natuur, de aanwezige faciliteiten gebruiken. “Het gebouw en de omgeving lenen zich goed voor verbreding. Voor veel meer activiteiten op het gebied van natuur. Meer natuurverenigingen zouden activiteiten voor een breder publiek kunnen laten plaatsvinden in ons gebouw. Het verbindt verenigingen met IVN en mensen krijgen daardoor misschien een andere kijk op IVN. Ik noem dat Natuurschool.”

Volgens Ben moeten de vrijwilligers van IVN Laarbeek niet de organisatie van die activiteiten op zich nemen. Ze zouden enkel gastheer of gastvrouw moeten zijn. Ben denkt ook aan activiteiten voor kinderen met een verstandelijke beperking en voor mensen met dementie. “Zij kunnen bij ons kennis maken met de natuur en er van genieten. Maar activiteitenbegeleiders van instellingen kunnen daar zelf het initiatief voor nemen.”

als voorzitter IVN Laarbeek

Beleidsgroep natuur

Toen Ben voorzitter werd, constateerde hij dat er weinig communicatie was tussen de verschillende werkgroepen. "Het waren eilandjes. Ze stonden los van elkaar." Zijn idee was een beleidsgroep in het leven te roepen om meer verbinding tussen de werkgroepen te krijgen. Meer onderlinge communicatie en samen activiteiten ondernemen. "Het is een proces dat tijd nodig heeft."

Natuurouder

Wat in Laarbeek ook nog niet goed van de grond komt is het project Natuurouder. IVN Laarbeek biedt een cursus aan voor ouders van basisschoolkinderen en andere betrokkenen zodat ze de leerkrachten ondersteuning kunnen geven bij hun natuurlessen. Er was weinig respons. "We verwachten van scholen dat zij in het kader van natuuronderwijs meer gebruik maken van onze faciliteiten. Iedere basisschool is verplicht iets aan natuurontwikkeling te doen. Vergelijken met de regio stagneert de samenwerking in Laarbeek. Scholen zeggen het te druk te hebben, er is te weinig motivatie bij de leerkrachten. Waarom maken ze niet gebruik van onze mogelijkheden?"

Toekomst

Naar de toekomst kijkend denkt Ben dat IVN een bredere blik moet krijgen op wat natuur is. Niet alleen vanuit theoretisch oogpunt redeneren, maar ook het belang zien van hoe mensen de natuur in hun eigen leven ervaren. Kennis van de natuur die uit de samenleving komt, zal bijdragen aan een beter begrip voor het belang van een biodiverse omgeving. "We moeten niet alleen over natuur praten maar er ook van genieten."

Ben eindigt het gesprek met de kerngedachte van IVN: "Natuur wint altijd." Zelf voegt hij er aan toe: "Wat de mens ook verniet aan de aarde, de natuur wint. Mensen moeten meer rekening houden met de aarde."

"De natuur wint altijd."

Welke boom is dit?

door Koen Brand

Treurbeuk (*Fagus sylvatica* 'Pendula')

Ik ben tijdens het schrijven van dit artikel in het huis van mijn zoon in Lonneker. Aan de overkant van de weg ligt landgoed 'Het Amelink' dat eeuwenlang het stamhuis was van de familie Blijdenstein, een van de Enschedese textiel-fabrikantenfamilies. Op het landgoed waren naast het landhuis grote bleekvelden te vinden.

Van alle Enschedese fabrikantenfamilies bezaten de Blijdensteins hun landgoed het langst: van 1741 tot 1971. In 1922 is er een nieuw landhuis gebouwd in opdracht van de toenmalige matriarch van de familie van Blijdenstein. Door de neergang van de textielindustrie heeft de familie het landgoed in 1971 verkocht aan een zorginstelling die hier nog steeds is gevestigd.

Bij het oude landhuis is in 1870 een tuin ontworpen door landschapsarchitect Dirk Watzel. Bij de nieuwbouw van het landhuis werd ook de tuin uitgebreid. Ik heb het niet terug kunnen vinden, maar ik vermoed dat het een tuinontwerp is van Leonard Springer, die in die tijd meer tuinen heeft ontworpen in Twente. De vijver, de ronde paden en de bijzondere bomen die er zijn geplant wijzen in die richting.

Aan één van die bijzondere, oude bomen wil ik in dit artikel aandacht schenken: de treurbeuk. Zoals je op onderstaande foto kunt zien is het een boom die nog breder is dan hij hoog is.

De stam en bladeren van de boom zijn identiek aan die van de gewone beuk. Dat geldt ook voor de vruchten: napjes waarin de beukenootjes te vinden zijn.

Kenmerkend voor deze boom, die je zowel in een groene als een bruine variant kunt aantreffen, zijn de afhangende takken. Wanneer die de grond raken, kunnen die vastgroeien en nieuwe bomen vormen. Je krijgt dan een heel stelsel van bomen om de moederboom heen. Dichter bij huis kan je dit ook zien in het park van kasteel Geldrop. Maar daar is de moederboom doodgegaan.

Wanneer je een treurbeuk tegenkomt, dan moet je maar eens onder het bladerdak kijken: Je ziet dan de takken die

vastgroeien in de bodem onder de boom en de secundaire bomen die daaruit groeien. De secundaire bomen zijn dikker dan de takken die vanuit de moederboom in de grond zijn vastgegroeid. Dat laat zien dat de secundaire boom zijn eigen wortelstelsel heeft en water en mineralen uit de grond opneemt.

Ik zag nog een bijzonder verschijnsel: één van de takken van de moederboom was vastgegroeid aan de stam van een secundaire boom. Takken die op een andere plek weer vastgroeien zijn een verschijnsel dat ik eerder bij beuken heb gezien.

De oudste treurbeuk in Nederland is geplant rond 1837 en staat in de hortus botanicus van de universiteit van Leiden. Op de foto van het landhuis aan het begin van dit kan je zien dat de tuin nog steeds wordt onderhouden. Dichter bij het landhuis zijn aan de rand van de vijver twee nieuwe (bruine) treurbeuken geplant die in de toekomst de oude treurbeuk kunnen vervangen.

Plantaardig koken met Marrit

Inmaken deel 1: jam

Het is oogsttijd en dat betekent veel groenten en fruit van eigen bodem. Helaas ook veel van hetzelfde. Grote hoeveelheden appels, peren, pompoenen en nog veel meer vullen onze oogstmanden. Tijd dus om al dit lekkers te conserveren voor de winter.

Veel mensen vinden zelf voedsel conserveren spannend. Materiaal moet immers steriel worden gemaakt om bacteriegroei te voorkomen.

Maar het is allemaal veel minder eng dan het lijkt. Potjes en flesjes kunnen schoongemaakt worden in de vaatwasser, om ze vlak voor het vullen nog even in kokend water te leggen.

Dat samen met de hete vulling is voldoende om bacteriën tegen te gaan. Na het vullen met de hete vloeistof draai je de potjes dicht en zet ze op de kop om af te koelen. De potjes trekken zo vacuüm en de inhoud kan jaren bewaard blijven.

Stoofperen uit Natuurtuin De Bimd

Ik was onlangs bij de Bimd en kreeg een hele berg stoofperen van ons terrein mee. We kennen allemaal de standaard bereiding van stoofpeertjes. Maar ik kreeg de tip mee om er jam van te maken, met vanille als extra toevoeging. Dat heb ik gedaan en het resultaat is zo goed, dat ik het hier met jullie wil delen.

Wat heb je nodig:

- 1 kilo stoofperen
- 1 kilo geleisuiker
- Een scheutje water (ongeveer 50ml)
- Sap van 1 citroen
- 1 vanillestokje
- 4 schone grote jampotten (of meer kleinere)

Bereiding: Schil de stoofperen en snij ze in kleine stukjes van ongeveer 1 bij 1cm. Doe met water, citroensap en opengesneden vanillestokje in een grote pan en breng aan de kook. Laat koken tot de peren zacht zijn. De kooktijd is afhankelijk van het ras, maar reken tussen 30 minuten en een uur.

Voeg geleisuiker toe en roer een keer door. Laat 4 minuten koken. Zorg ondertussen dat je potjes klaar zijn voor gebruik. Verwijder het vanillestokje en vul de potjes met het hete mengsel, draai de deksel er stevig op en zet ondersteboven. Laat afkoelen. Lekker op brood of bij een kaasje.

Variant: je kunt ook handperen of ander fruit gebruiken. Hou een kortere kooktijd aan, afhankelijk van het soort fruit. Varieer met toevoegingen: sinaasappelsap in plaats van citroen, kaneel in plaats van of samen met vanille. Mogelijkheden te over!

Tip: bewaar mooie potjes zoals van pastasaus en jam. Zo heb je altijd potjes in huis om te gaan inmaken en hoef je ze niet te kopen.

De jonge natuuronderzoekers

Tekst Antoinette van Bree

Woensdag 5 juli

Code geel geeft het weerbericht aan. De planning is om naar buiten te gaan om naar de verschillende grassoorten te gaan zoeken. Deze meenemen en dan drogen tussen de plankjes. Maar hoe zou het weer uitpakken. Als alternatief wordt gekozen voor een natuurspelletjesmiddag. Dat blijkt niet nodig te zijn. We hebben een wandeling kunnen maken door onze IVN tuin en hebben grassen bekeken. De kinderen zijn erg verbaasd dat grassen ook bloeien. Naast grassen hebben de kinderen ook belangstelling om andere blaadjes, bloemetjes enz. te drogen. Akkoord. Bij terugkomst in de Bimd wordt eerst limonade gedronken om daarna met de droogplankjes aan het werk te gaan. Ook mogen de kinderen grassen op plankjes plakken en op naam brengen. Kunnen ze er thuis nog eens naar kijken.

Woensdag 14 juni

We zitten in een hete periode. Ook vandaag is het zonovergoten en 30 graden. Een uitstekende dag om beestjes te vangen in het water van het Torrenven. Het ven ligt vol waterlelies. Een prachtig gezicht. Maar alvorens aan het scheppen te beginnen gaan we een ommetje wandelen. Na ongeveer een half uur staan de emmertjes en schepnetjes te wachten. Vol enthousiasme gaan de kinderen, twee aan twee, naar het water. De kinderen moeten met tweeën werken uit veiligheid. Nu... naar het water. Niet erin, maar dat doen ze toch tot hun laarzen vollopen met water. Lekker fris roepen ze. Maar dat staat de leiding maar beperkt toe. Niet te ver en blijf met tweeën bij elkaar. De vangst mag er zijn. Vooral veel hondsvijzen. De kinderen zijn fanatiek bezig en gunnen zich geen tijd om wat te drinken. Om half vier komen de ouders de kinderen weer halen. Dan gebeurt het dat een kind zich afgezonderd heeft en in een ander ven alléén water is gaan scheppen. Zijn laarsjes worden vastgezogen en het kind valt voorover in het water. Goddank wordt het tijdig opgemerkt. Volgende keer in een andere opstelling werken.

van IVN Laarbeek

Tekst Marrit de Jong

Donderdag 23 juni

Het is de laatste bijeenkomst voor de zomervakantie. We hebben een ontspannen avond gepland, met een vuurkorf waarboven broodjes en marshmallows geroosterd kunnen worden. Er zijn schepnetten om te "prutten" in de vijver en er zijn groenten en fruit om aan spiesjes te doen. Ook wordt het blotevoetenpad veelvuldig gelopen.

Meerdere kinderen gaan van de basisschool naar de middelbare, dus moeten we komend jaar van hen afscheid nemen bij het jeugd-IVN. Daar staat tegenover dat we in het nieuwe seizoen ook nieuwe gezichten in onze groep gaan verwelkomen. Het plan is om de vertrekkers niet helemaal uit het oog te verliezen, door komend jaar een paar activiteiten te gaan organiseren voor deze doelgroep. Hierover houden we jullie op de hoogte in de Bimd.

Heksencollectief gaat met deeltijdpensioen

De Schramaatjes

In 2003 besloten Henk van Beek, Cees Dietvorst en ondergetekende om een cursus te organiseren voor excursieleiders die aan een bepaald gebied gebonden zijn. Dit omdat een IVN-gidsencursus in de kring geen haalbare kaart was. Vierentwintig personen meldden zich aan. Onder hen waren zoals we ze toen noemden, de Schramaatjes: Jeanne Priems, Jo Kuijpers en Dieny van den Heuvel. Hetty Lemmens, die mede in de organisatie zat, merkte in de loop van de cursus dat zij een gemeenschappelijke belangstelling hadden voor het kleine, het onooglijke, zoals insecten, mossen en paddenstoelen. Het is dan ook niet verwonderlijk dat in de daaropvolgende jaren het heksencollectief werd geboren.

Het is niet uniek dat een groepje IVN'ers zich verdiept in een bepaald onderwerp van de natuur. Het is wel uniek dat dit heksencollectief zich binnen het IVN op vele terreinen inzetbaar heeft gemaakt als collectief en als individu. Nu, na 20 jaar voor de Schramaatjes en ruim 45 jaar voor Hetty, worden de beentjes wat strammer en mankementjes laten zich voelen. Het is tijd dat anderen hun rollen overnemen. Maar waar vind je ze? Leden die zoveel flexibiliteit over een breed gebied aan onderwerpen willen en kunnen waarborgen? Dit punt van zorg hoort niet bij hun thuis en kunnen we alleen maar wegnemen door terug te blikken op hun bijdragen aan het IVN. Samen met het collectief heb ik daar een lijst van gemaakt. Soms waren ze al vergeten, maar aan de herinneringen beleefden we veel plezier.

Van links naar rechts: Dieny van den Heuvel, Jeanne Priems, Hetty Lemmens en Jo Kuijpers

Dieny van den Heuvel heeft veel kennis verzameld over schoolgidsen, vlinders, libellen, spinnen, paddenstoelen, planten, bomen, landschap lezen. Ze is lid van de planten- en bomenwerkgroep en was lid van de activiteitencommissie. Ze is actief bij berm-, zandpaden-, paddenstoelen- en bomeninventarisaties en als gids in allerlei hoedanigheden. Door haar jarenlange ervaring bij de scouting heeft ze deze ervaring maximaal ingezet bij jeugdactiviteiten van het IVN. Ook is ze actief bij de interieurverzorging en als gastvrouw voor groepen die het IVN bezoeken. Van de introversie van haar zusjes is bij Dieny niets te merken. Door haar extraversie, haar contactenpatroon en haar organisatietalent heeft Dieny veel voor het IVN betekend. En dat betekent ze nog steeds!

Jeanne Priems heeft zich bijgeschoold in planten, bomen, paddenstoelen, mossen, leesbaar landschap en vogels. Binnen het IVN is ze lid van de plantenwerkgroep, actief bij berm- en zandpadeninventarisaties en paddenstoeleninventarisaties voor SBB. Mede initiatiefneemster en onderhoud en beheer van de IVN bibliotheek, mede organisator van contactavonden, het gemeentelijk uitje, actief bij interieurverzorging van het gebouw, het verrichten van hand- en spandiensten rondom het gebouw. Naast gezelligheid bij de werkzaamheden blinkt Jeanne uit als burgerwetenschapper die naadloos zou passen als veldmedewerker van universitaire onderzoekers.

Een heel welverdiend pensioen!

Tekst Bert Lemmens
Foto Tinie Aben

Hetty Lemmens is de IVN-ster van het eerste uur, die samen met onder anderen Cees Dietvorst en Antoon Verhoeven, het eerste bestuur vormde. In de loop van de ruim 40 jaren dat ze actief is binnen het IVN schoolde zij zich bij in insecten, vlinders, spinnen, planten, paddenstoelen, mossen, bomen, landschap en water. Was ze mede organisator/docent van mossen-, paddenstoelen-, landschap-, korfvlecht- en mandenvlechtcurssussen. Is of was lid van de planten-, tuin- en waterwerkgroep. Gaf natuur-crea-uur op school, hield met de kinderen het schooltuin-tje bij, Inventariseert mede bermen en zandpaden. Deed ruim 20 jaar aan vlindermonitoring en libellenonderzoek. Was jarenlang gids, deed interieurverzorging, organiseerde mede de contactavonden en IVN weekenden, maakte jarenlang het IVN-boekje en verzorgt nog steeds de distributie. Kortom bij de uitreiking van het lintje noemde de burgemeester haar de moeder van IVN Laarbeek, de stille kracht.

Jo Kuijpers heeft zich bijgeschoold in bomen, planten, paddenstoelen, mossen, vogels en leesbaar landschap. Ze was medeontwikkelaar en gebruiker van de Ieskist/seizoenkoffer en was met Dieny crea-oma bij de kleuters. Binnen het IVN was ze actief als IVN-gids voor publieks- en ledenwandelingen. Jo is lid van de plantenwerkgroep. Ze is actief bij inventarisaties van bermen en zandpaden en voor SBB inventariseert ze paddenstoelen. Mede-initiatiefneemster bij het onderhoud en beheer van de IVN bibliotheek, medeorganisator van contactavonden, het gemeentelijk uitje, actief bij interieurverzorging van het gebouw, distributie van het blad de Bimd, het verrichten van hand en spandiensten rondom het gebouw. Voor Jo was harmonie en gezelligheid een belangrijke factor bij het uitvoeren van de activiteiten.

En nu?

Nu is het tijd om een groot deel van hun activiteiten neer te leggen en hopen dat anderen het oppakken. Buiten het monitoren van bermen met de plantenwerkgroep en onderzoek in de ruimste zin van de IVN-natuurtuin stoppen ze met alle activiteiten. Het zij ze gegund.

Heksencollectief, je deeltijdpensioen gaat nu in. Geniet ervan. En... laat je niet verleiden om ja te zeggen als men ergens weer vrijwilligers te kort komt. Met ruim 300 leden mag een stukje professionaliteit in de organisatie verwacht worden.

Maak van Oei gedrag geen Oei gedrag

Er is een essentieel verschil tussen bedrijfsorganisaties en vrijwilligersorganisaties. In bedrijfsorganisaties wordt meestal top-down gewerkt en in vrijwilligersorganisaties bottom-up.

Tekst Bert Lemmens

Drivers en clanvorming

Grofweg wordt in de top-downstructuur van bovenaf verteld wat er gedaan moet worden en hoe. De werkers op de vloer (bottom) dienen dat zo goed mogelijk uit te voeren. In de bottom-up structuur voert de vloer ook alles uit, maar vanuit eigen initiatief. De top dient het werk zo goed mogelijk te structureren en te faciliteren. IVN is ook zo'n vrijwilligersorganisatie van bottom naar top. Afdelingen, werkgroepen, personen werken vaak autonoom. Het karakter van een afdeling of werkgroep wordt vaak bepaald door drivers. Drivers zijn personen die gefocust zijn op een onderwerp, hier alles van afweten en ervoor op de barricade gaan om hun doel te bereiken. Ze trekken geestverwanten aan met dezelfde idealen maar die wellicht minder drive hebben. Dat noemen we clanvorming. Het probleem van clanvorming is dat er goed wordt samengewerkt binnen de clan maar dat de samenwerking over de grenzen van de clan minder wordt. Dit kan frictie geven binnen de afdeling. De zwakte van een driver die Oei-gedrag vertoont, is dat hij of zij de belangen niet ziet van een driver in een ander aspect binnen de vereniging. Dat kan leiden tot irritatie en misschien wel frustratie bij de diverse drivers.

Mijn oproep is dan ook: "Drivers verenigt u. Communiceer jouw drive met ander drivers. Hoor niet alleen wat je zelf zegt, maar luister ook naar wat de ander zegt.

Dan wordt **Ongevraagd Eigen Initiatief** niet omgezet naar **Ongewenst Eigen Initiatief."**

Samenwerken, naar elkaar luisteren, bottom-up

Waar blijft de tijd?

Door Henk van Beek

Recentelijk vernam ik in een e-mailbericht van het IVN dat ik meer dan 40 jaar lid ben. Waar blijft de tijd!

Mijn eerste kennismaking met het IVN was een vogelwandeling onder leiding van Antoon Verhoeven, begin jaren 80. Kort daarop werd ik lid, aangespoord door de gedrevenheid van Antoon. Niet lang daarna startte ik met de gidsencursus.

Samen met Loek Bijsterveld, José Vereijken, Leo van Ham, Jan Biemans en Theo Helsloot vormden we het 'Croygroepje', wat uiteindelijk resulteerde in het behalen van het gidsendiploma.

Het was, behalve de al eerder genoemde Antoon, vooral ook Cees Dietvorst die ons met veel passie en deskundigheid mateloos wist te inspireren! Daarna volgende de ene na de andere activiteit. In die tijd konden we nog geen beroep doen op pensionado's of vutters. Alles gebeurde na werktijd of zaterdag. Er was toen maar één werkgroep: de vogelwerkgroep.

Eerste keet

Gedurende de tweede helft van de jaren 80 konden we gebruik gaan maken van een deel van het volkstuinten-complex in de Beemd. Via Rien van de Voort konden we twee oude directieketen op de kop tikken, die door de gezamenlijke inzet van onze eigen 'vaklieden' en 'sjouwers' in een mum van tijd tot één keet werd gesmeed. Het vervolg is bekend!

Ledenweekends

Ondertussen was het jeugd-IVN opgericht en gingen we elk jaar met een groot aantal leden op IVN-weekend naar onder meer de Wadden, de Sallandse heuvelrug, Zeeland, Limburg en de Achterhoek. Het werden uitstapjes om nooit te vergeten: veel natuur maar bovenal veel (drank en) gezelligheid! Op Schiermonnikoog klonk tot diep in de nacht het 'Amigos para Siempre', terwijl in Ruurlo het buffet - tot ontzetting van enkele van de meest fanatieke dierenliefhebbers - werd verzorgd door poeliersbedrijf 'Het Voske'. De periodieke groepswerkdagen op zaterdag werden traditioneel afgesloten met een kampvuur, vele natjes en een droogje.

Stroom en water

Na een paar jaar konden we door zelfwerkzaamheid vanaf de Beekseweg elektriciteit aanleggen en kon de autoaccu, die de keet tot dan toe van kunstlicht had voorzien, opdoeken. Niet lang daarna konden we vanaf de Beekseweg ter hoogte van huize Stienendaal een waterleiding aanleggen, dwars door het toen nog aanwezige populierenbos, onderwijl gadeslagen door de aldaar toen nog aanwezige roekenkolonie. Onder de deskundige leiding van Henk Heling werd de poel aangelegd en van het vrijgekomen zand twee houtwallen. Maar om te voorkomen dat hier langzaam het beeld zou kunnen ontstaan van een IVN als hoveniersbedrijf, toch nog even overschakelen naar de natuur.

Japane duizendknoop

Foto Marrit

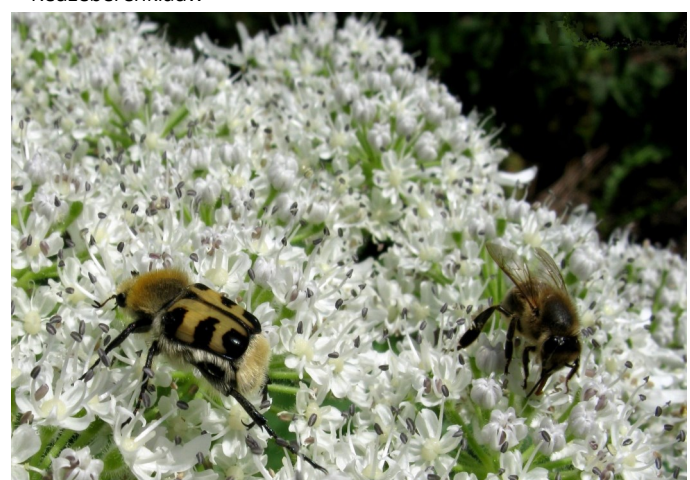

Eerste-IVN-gebouw

Vogelvrije planten

Wat mij heden ten dage opvalt, is het vogelvrij verklaren van o.a. de Japanse duizendknoop en de Kaukasische berenklaauw. Want beide plantensoorten werden in het begin van mijn IVN-loopbaan door iedereen aangeprezen als heel waardevol. De Japanse duizendknoop werd gezien als een van de belangrijkste bijenplanten, terwijl de Kaukasische berenklaauw niet alleen decoratief was maar ook heel aantrekkelijk voor vele soorten insecten zoals bijvoorbeeld het soldaatje, de penseelkever, zweefvliegen, bijen en hommels. In de winter zouden de holle stengels een waar toevluchtsoord zijn voor allerlei insecten, spinnen, rupsen en larven. Natuurlijk hebben beide planten ook negatieve effecten maar dat geldt voor meer zaken. Dat het aantal insecten enorm is afgenomen baart mij veel grotere zorgen. Het gebruik van pesticiden is, volgens mij, een veel groter probleem dan al die stikstof. Maar om dit drama emotioneel te kunnen overleven, hou ik me vast aan die mooie inspirerende verhalen van Cees Dietvorst en Antoon Verhoeven.

Reuzeberenklaauw

IVN, een magnetisch veld

Door Piet van Wetten, ergens op een rustig plekje binnen het veld.

Om ogenschijnlijke geheimen te onthullen dien je in diepe concentratie de organisatie en de fijnzinnige geledingen te observeren. Met een magnetisch veld is het net zó: je bent erin of je bent er niet in. De organisatie in onderhavig veld heeft een bijna onzichtbaar, homogeen karakter.

Er bewegen veel elementen, uitgestreken in de tijd. In het veld zijn sterke vectoren werkzaam en maken zich vaak los om elders invloed uit te oefenen. Waar zij voor korte of langere tijd verblijven, weten ze de directe omgeving te injecteren,

Het denken en waarnemen als voedingsbodem

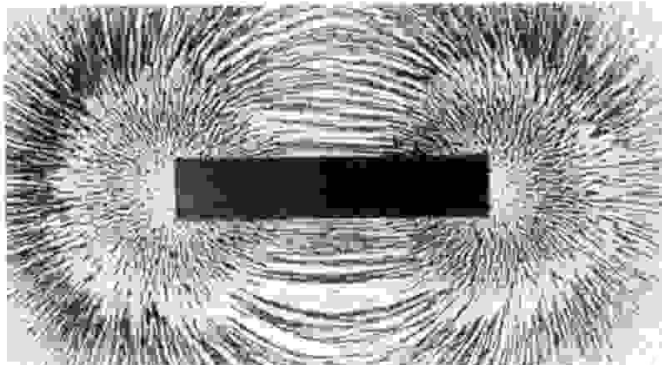
Ooit had de VPRO tv-programma's zoals 'Vertrouwd en o zo vreemd' en 'Een schitterend ongeluk', gepresenteerd door Wim Kayzer. Afleveringen die tot diep nadenken stemden. Daarin kwamen diverse wetenschappers aan het woord. Rupert Sheldrake, afgestudeerd in Cambridge, serveerde een denkbeeld over een fenomeen dat hij toen bestudeerde: een zwerm van duizenden vogels die, als gedreven door een stormachtige wind, als een eenheid door het luchtruim bewegen. Elk moment kan de beweging van links naar rechts of van boven naar beneden gaan; er is geen leider die met een fluitje bevelen geeft.

Sheldrake had toen het vermoeden van een magnetisch veld waarbinnen krachten werkzaam zijn waardoor alle individuen gelijktijdig worden gedreven. Later las ik over morfogenetische velden. Zijn zoon Merlin lijkt het stokje overgenomen te hebben. Hij schreef het boek 'De verborgen wereld van schimmels'. Merlin had me meteen te pakken met de beschrijving van zijn ontdekking hoe in een veld van vierkante kilometers alles ondergronds met elkaar communiceert. 'De lange adem van bomen' van Peter Wohlleben heeft me eveneens diep geraakt.

Zijn het de werkbijen of mieren?

De organisatie binnen IVN Laarbeek laat ook een bijna geheimzinnige werking zien. Voor een betrekkelijk buitenstaander is het alsof allerlei gebeurtenissen als vanzelf in stilte ontstaan. Ben je op woensdag in de buurt van het IVN-paleis dan zie je plots kinderen vanaf de Beekseweg het zandpad inslaan aan het einde waarvan een gebouw staat dat vaak, oneerbiedig, het IVN-onderkomen genoemd wordt.

IVN-voortrekkers kunnen niet herkend worden door uniformering. Eén keer zag ik op een foto voorzitter Ben afgebeeld in een groen shirt. Samen met de burgemeester van Laarbeek was hij bezig met een balletjesspel. Een voorzitter die ik slechts één keer heb waargenomen binnen dat IVN-veld, maar die ik elders regelmatig ontmoet. Inmiddels heeft hij het stokje doorgegeven. Sommige accurate werkers zie je nooit, maar zijn er wel; zij zorgen voor de continue beweging in dat magnetisch veld.

Magnetisch veld van ijzervijzel

IVN kent ook cursusleiders waarvan er een van achter zijn piano naar het Paleis komt, een ander zet zijn imkersmasker af en doceert over bomen, weer een ander sluit zijn karwei af met het monteren van zonnepanelen en spoedt zich naar de Beekseweg om de geheimtaal van korstmossen voor te schotelen aan cursisten. Je moet je nadrukkelijk laten binnenzuigen in dit veld om daar enig zicht op te krijgen. Kennelijk ontstaat zo'n zwerm energieke individuen als gevolg van een geheim virus.

Een bijzondere muzikale gebeurtenis nabij het voedselbos

Bezoek je het Kikkerconcert dan lopen er geen opgepompte ego's te kommanderen. Van enkele vectoren zie ik een stille bijdrage. De een regelt de zaken onzichtbaar bij de fietsenstalling, een ander vlecht een eendenkorf, weer een ander begeleidt met rustige hand de kinderen die vol enthousiasme naar waterleven scheppen, een vierde, een man als een boom, speelt met kunststoffen muntjes waar bezoekers hun ding mee kunnen doen.

Aangename componenten, als kramen gevuld met creaties en muziekgroepjes die sfeer brengen, vormen een stevige en geestrijke constructie. De mensenmassa genoot vrijmoedig. Het Kikkerconcert: één dag, één hoogtepunt, terwijl het voedselbos naar de mooie geluiden luistert. Hoe vurrukuluk is het om de vele paden te bewandelen met achtergrondmuziek en gekakel.

Communicatie in woord en beeld

Als lid van IVN ontvang je 'Mens en natuur' maar ook 'De Bimd', schitterend vormgegeven door actieve IVN-leden. Er komen veel leden aan bod die iets presenteren wat het lezen of bekijken waard is. Er worden lezingen gehouden door vakmensen of echte natuurliefhebbers. Er is een jeugdafdeling van jonge natuuronderzoekers om bij weg te smelten, geleid door diep-overtuigde vrijwilligers. En elk jaar weer de fototentoonstelling om stil van te worden. Met werkstukken uit diverse categorieën: met het blote oog zichtbaar of macro-opnames dankzij optische hulpmiddelen.

Waarlijk: IVN Laarbeek is een magnetisch veld!

Kort na het Kikkerconcert heeft de dagbesteding van Hof van Heerlijk een bezoek gebracht aan IVN De Bimd. Ik was daar met mijn vrouw onderdeel van en heb enkele foto's gemaakt. Begeleidster Dieny van den Heuvel vroeg mij om een stukje te schrijven voor ons ledenblad De Bimd (ik ben ook lid). Ik heb dat natuurlijk met veel plezier gedaan.

Jan Bouwmans

'Hof van Heerlijk' op bezoek bij IVN Laarbeek

Enkele dagen na het grote succes van het jaarlijkse Kikkerconcert was het een groot genoegen voor mensen van dagbesteding 'Hof van Heerlijk' om te genieten in de prachtige natuurtuin van De Bimd.

Onder leiding van eigenaresse Tanja Vereijken konden de gasten genieten van een hapje en een drankje op het zonnige terras achter het clubgebouw. Daarna werd er met hulp van begeleiders een rondleiding gegeven in de prachtige naturomgeving van De Bimd met deskundige uitleg van José en Dieny.

Ook was er nog de gelegenheid om de prachtige fototentoonstelling van fotoclub 'Kiek Nou' te aanschouwen in het clubgebouw. Dankbaarheid bij eenieder voor dit geweldige initiatief van Tanja en IVN Laarbeek.

IVN-bezoek uit Asten en Bakel

De Tuinwerkgroep van IVN Asten kwam op woensdag 5 juli bij ons op bezoek voor het uitwisselen van informatie. De leden wilden graag meer weten over de werkwijze bij het beheer van natuurtuin De Bimd. Gerrit en Bert gaven uitleg en leidden hen rond.

Op zaterdag 8 juli bezochten leden van de vlinder- en plantenwerkgroep van IVN Bakel onze natuurtuin De Bimd. Ze maakten een wandeling door de tuin en ontdekten hoe je een puntmandje kunt vlechten. Bert Lemmens gaf een demonstratie, daarna mochten de gasten zelf aan de slag.

Grijs, Gezond en Gelukkig in het GROEN bij IVN Laarbeek

door Bert Lemmens

Toen enkele jaren geleden de KBO het pand van de scouting ging verlaten was dit een probleem voor de beeldhouwclub van de seniorenvereniging. Beeldhouwen doe je i.v.m. het stof en steenslag buiten. Waar vind je buiten voldoende onderdak om je hobby uit te oefenen? Toen het IVN van dit probleem hoorde is contact gezocht met het bestuur van de seniorenvereniging en als snel resulteerde dit in een oplossing waar beide partijen tevreden mee zijn. Nu hakken de senioren in de natuurlijke omgeving van het IVN-terrein onder de beschermende vleugels van een vlinder die ook door de jeugd gebruikt wordt voor wateronderzoek. Oud en jong onder hetzelfde dak.

Het terrein en het gebouw zijn zo goed bevallen dat de schilderclub, die normaliter in de Dreef creatief bezig is, in de vakantieperiode ook verhuist naar het IVN-gebouw. Onder de glazen overkoepeling van het terras wordt niet alleen geschilderd. De clubleden hebben ook ontdekt dat het gebouw voldoende faciliteiten heeft voor een gezamenlijk voorbereide vakantie-lunch. Ook de Kunst en Cultuur Kring weet in de vakantieperiode na een uitstapje het IVN-gebouw te vinden voor hun evaluatie. IVN Laarbeek hoopt in de toekomst ook nog eens een tentoonstelling te organiseren van de schilderstukken en beelden die in deze groene omgeving gemaakt zijn.

Annette

Kookworkshops

De komende maanden staat er weer een aantal kookworkshops op de planning. Voor de Week van de Duurzaamheid, georganiseerd door de gemeente Laarbeek, gaan we op maandag 9 en vrijdag 13 oktober 2023 van 13.30 tot 17.00 uur een workshop Duurzaam Koken organiseren. Denk hierbij aan koken met meer plantaardige en lokale producten. Inschrijving is voor alle burgers van Laarbeek en gaat via de gemeente.

Alle workshops vinden plaats in De Bimd.
Annette en Marrit

Op zaterdag 16 december 2023 is er een workshop voor alleen leden van IVN Laarbeek, met als thema 'Duurzaam koken met Kerst'. We gaan feestelijke gerechtjes maken die een minder hoge impact hebben op ons klimaat. Deze workshop is van 13.30 tot 17.00 uur. De bijdrage is 10 euro.

Marrit

Aanmelden kan via cursuswerkgroep@ivnlaarbeek.nl

Koninginnepage

Op 26 juni 2023 had ik het geluk een Koninginnepage te fotograferen op Hoog Strijp in Aarle-Rixtel in de achtertuin. Voor mij was het de eerste keer dat ik die hier zag. De vlinder heeft anderhalf uur lang zich tegoed gedaan aan de Agapanthus (Afrikaanse lelie). Daar dit zeldzaam is, dacht ik: dat is iets voor het blad De Bimd. Ik heb enkele foto's gemaakt: op de foto met de voorzijde is mooi is de opgerolde tong te zien. en één van boven af.

Wim van Dijk, Hoog Strijp 2, Aarle-Rixtel

Zwaluwtellingen Laarbeek 2023

Gierzwaluwen Beekse kerk

In juni zijn er bij de jaarlijkse gierzwaluwtelling 19 nesten geteld. Dat is een flinke daling, vergeleken bij de afgelopen jaren. Het aantal lag toen gemiddeld steeds iets boven de veertig.

Huiszwaluwen Laarbeek

Er zijn dit jaar 141 bewoonde nesten geteld. Daarvan zijn er 3 in de bebouwde kom en in het buitengebied 138. In totaal zijn er 7 kolonies. De grootste kolonie heeft 77 bewoonde nesten. Van de 141 nesten waren er 14 in een huiszwaluwtil.

Oeverzwaluwwand Bavaria

Dit jaar zijn er 29 bewoonde oeverzwaluwnesten geteld. Dat zijn er 4 meer dan vorig jaar.

Fête de la Nature ledenavond

"Van welk dier bestaat de vacht voor het grootste deel uit wol? A. Lama B. Schaap C. Wolf D. Angorakonijn".

Deze en nog 29 andere vragen waren de ingrediënten van de quiz die op zaterdagavond 2 september in het kader van Fête de la Nature werd gehouden in De Bimd. Zo'n 43 leden hadden zich ingeschreven. Het werd een supergezellige avond met gebak, koffie en thee en andere drankjes.

Oplossing puzzel juni

1. zwaluw, 2. haas, 3. kikker, 4. klaprozen, 5. bij, 6. bosanemoon, 7. vlinder, 8. muis, 9. koolmees, 10. spin, 11. kievit, 12. egel.

De winnaar is Bo van den Heuvel. Gefeliciteerd!

Het perfecte plaatje van de donderdagavondgroep

En de winnaar is...Neil Janssen! Op donderdag 6 juli maakt Monique Smit de winnaar bekend van de fotowedstrijd die Kieknou met de groep van de oudere jeugd heeft georganiseerd. Zijn foto wordt in de Mooi Laarbeek krant gepubliceerd. Een eervolle vermelding is er voor Joep Weekamp en Isa Brommert. Met een smoes zijn de drie jongelui met hun ouders naar de Bimd gelokt. Het was dan ook een complete verrassing dat ze winnaars waren van het 'perfecte plaatje' voor kinderen.

Perspectief, kleur, compositie

In mei stond de avond van de jeugd in het teken van fotograferen. Onder het motto 'Van kijken naar zien' leggen Geri Marinussen en Monique Smit van IVN-fotowerkgroep Kieknou uit hoe je anders naar natuur kunt kijken. Hoe je dingen écht kunt zien. De belangrijke aspecten zoals perspectief, kleur, compositie passeren de revue. Met venstertjes gaan de kinderen op zoek naar de 'gouden snede' op foto's. Dan is het tijd om het geleerde in praktijk te brengen. Met zelf meegebrachte camera's gaan ze op pad in natuurtuin De Bimd. Ze willen allemaal het 'perfecte plaatje' maken.

Een duidelijke winnaar

De twee beste foto's van elke 'jeugdfotograaf' werden anoniem tentoongesteld en basisschoolkinderen werden uitgenodigd om ze te beoordelen. "Er hebben 134 kinderen gestemd", vertelt Geri Marinussen. "Daar is een duidelijke winnaar uitgekomen." Een trotse Neil krijgt de felicitaties voor zijn werk, een prachtige close-up van een bloem. Hij weet eigenlijk niet wat voor bloem het is. Het blijkt een akeleiruit te zijn. Neil had helemaal niet verwacht dat hij de winnaar zou zijn. "Ik dacht dat ik tweede zou worden. Ik fotografeer eigenlijk nooit." Ook Joep heeft geen ervaring met fotograferen. Zijn bloesemtak heeft niettemin veel stemmen gekregen. Dit jaar is Joep voor het laatst bij de jeugdgroep. "Wel jammer dat er voor mijn leeftijd geen groep meer is", vindt hij. Isa heeft een slak op een bloem gefotografeerd. Ze heeft veel interesse in de natuur. "Als ik in de tuin iets ontdek, ga ik het fotograferen."

In het midden winnaar Neil Janssen met een close-up van de bloem van een akeleiruit.

Joep Weekamp en Isa Brommert kregen beide een eervolle vermelding.

Links: Joep met zijn foto van meidoornbloesem.
Rechts: Isa fotografeerde een slak op een bloem.

Donderdag 21 september 2023

"Markante Paddenstoelen"

door Ad Brouwers, natuurfotograaf (voor info zie blad 46-2)

Donderdag 19 oktober 2023

"Vogels in de kunst"

door Anneke op den Buijs

Het verhaal achter de kunstwerken

De mens is altijd gefascineerd geweest door vogels. Vogels zijn overal om ons heen en toch zijn ze mysterieus. Hoog in de lucht zijn ze dicht bij de goden, al zwevend overzien ze de wereld. Ze kregen daardoor een belangrijke plek in de mythologie, religie en cultuur van veel volkeren.

Symbolen

Vogels staan symbool voor liefde, vrede, geluk en wijsheid, maar ook voor macht, duisternis en dood. Vanaf de tijd dat de mens afbeeldingen in de wanden van grotten kraste tot de kunst van onze moderne tijd vinden we uitingen daarvan. Verschillende periodes, kunstwerken, kunstenaars en vogels komen in deze lezing aan bod.

In de periodes tot de renaissance staat de kunst in dienst van de heersende religie. Daarna wordt de natuur ook een onderwerp op zich. Vogels worden meer natuurgetrouw geschilderd en de vogelgidzen ontstaan. Maar de vogel als symbool blijft ook. In mijn voordracht wil ik aan de hand van afbeeldingen met de toehoorder een reis door de historie maken en het verhaal achter al die prachtige kunstwerken vertellen zodat het niet alleen mooie plaatjes blijven.

Anneke is lid van IVN vogelwerkgroep de Ortoolaan in Laarbeek.

Donderdag 16 november 2023

"Invloed van droogte op het waterleven"

door Plonie van Campen

De droogte van de laatste jaren heeft grote gevolgen voor planten en dieren. Klimaatomstandigheden hebben grote invloed op het waterleven.

Zo heeft de droogte van afgelopen jaren niet alleen een slechte invloed op de waterhoeveelheid, maar ook op de waterkwaliteit van al onze open wateren. Hoe overleven kikkers, libellen en bijvoorbeeld watervlooien in een periode met veel te weinig neerslag? Veel planten en dieren kunnen zich tijdelijk aanpassen aan de droogte en hitte. Hoe doen ze dat en hoe lang houden ze dit vol?

Watersystemen

We hebben in Brabant veel watertypen, zoals beken, kanalen, vennen, poelen en sloten. Geen twee watermilieus zijn gelijk. De ontstaansgeschiedenis, klimaatomstandigheden, bodemstructuur en stroomsnelheid bepalen in grote mate hun karakter.

Foto: Leo v.d.H.

Plonie bespreekt de belangrijkste factoren die ons watersysteem beïnvloeden. Zij gaat verder in op vragen als: hoe groot was het neerslagtekort afgelopen jaren werkelijk? En hoe wordt het beschikbare water verdeeld, als er een tekort aan water ontstaat? Wat kunnen de waterbeheerders doen en wat kunnen we zelf doen om water langer vast te houden?

Plonie van Campen heeft na een lerarenopleiding biologie gewerkt bij de Brabantse Milieufederatie en was bestuurslid van Waterschap De Dommel. Sinds vele jaren is zij natuurgids bij IVN Geldrop en onder meer coördinator van de paddenwerkgroep.

Agenda

Publiekswandelingen Natuurtuin De Bimd

Iedere **vierde zondag van de maand** is er een wandeling in IVN Natuurtuin de Bimd, soms met een bepaald thema.

Aanvang 9.30 uur

Duur ongeveer 2 uur, na afloop gratis koffie of thee. Vrijwillige bijdrage wordt op prijs gesteld voor onderhoud van de wandelroutes.

Zondag 24 september 2023 Bomenwandeling

Zondag 22 oktober 2023

Zondag 26 november 2023

Publiekswandelingen

Zondag 8 oktober 2023 Grotelse heide

Paddenstoelenwandeling

Tijdstip: 10.00 - 12.00 uur

Vertrek: parkeerterrein bij Grotels Genieten
Grotel 5, 5761 RA Bakel

Zondag 12 november 2023 De Biezen

Landschapswandeling, waterhuishouding en beheer

Tijdstip: 10.00 - 12.00 uur

Vertrek: Zandpad woning Biezen 5, 5735 SM Aarle-Rixtel

Zondag 10 december 2023 Stiphoutse bossen

Diverse soorten bomen, heide en vennen

Tijdstip: 10.00 - 12.00 uur

Vertrek: Gerwenseweg, 5e Bosweg Stiphout (Helmond)
(parkeerplaats bij bordje P+i Witven)

Evenementen voor iedereen

Zaterdag 4 november 2023 Nacht van de nacht

Invloed van licht op de natuur (uitleg + wandeling)

Tijdstip: 19.30 tot ca 22.00 uur

Waar: Gebouw en natuurtuin De Bimd,
Beekseweg 3, 5735 CB Aarle-Rixtel

Zaterdag 25 november 2023 SOVON-dag

Tijdstip: 10.00 - 16.30 uur

Waar: Midden Nederland Hallen, Barneveld
Meer informatie op Sovon.nl

Doe mee met de RABO Club Support-actie !

Van 4 t/m 26 september kan iedereen die lid is van de Rabobank een stem uitbrengen op IVN Laarbeek. Hoe meer stemmen, des te hoger de bijdrage voor IVN. Kijk op de site van Rabobank.

Lezingen in De Bimd

De werkgroep contactavonden heeft weer enkele lezingen op het programma staan op donderdagavond.

Tijd: van 20.00 - 22.00 uur

IVN-gebouw De Bimd, Beekseweg 3, 5735 CB Aarle-Rixtel

Donderdag 19 oktober 2023

'Vogels in de kunst'

Door Anneke op den Buijs

Lid van IVN Vogelwerkgroep De Ortolaan Laarbeek

Donderdag 16 november 2023

'Invloed van droogte op het waterleven'

Door Plonie van Campen

Natuurgids bij IVN Geldrop en coördinator van de pad-
denwerkgroep

Donderdag 18 januari 2024

'Invloed van het klimaat op de bossen'

Door Twan van Alphen

Regiomanager bij Bosgroep Zuid-Nederland

Evenementen voor IVN-leden

Activiteiten van de Waterwerkgroep

Donderdag 19 september 2023

Locatie: Schapengracht, Helmond

Vertrek: Geeneindseweg, Helmond

Zaterdag 7 oktober 2023

Locatie: Aa-dal, Beek en Donk

Vertrek: ntb

Zaterdag 7 oktober 2023

Uitreiking Diploma Natuurgidsenopleiding

Locatie: Gebouw De Bimd

Zondag 17 december 2023

Jaarafsluiting
Een woordje, een hapje en een drankje

Tijdstip: 10.30 - 12.30 uur

Waar: Gebouw De Bimd,
Beekseweg 3, 5735 CB Aarle-Rixtel

